7/4768 -3-

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

Sayı : B.02.0.018-800-04-01/ 14530 Ankara; 26/.10/2001 313
Konu : Yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİ
Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığına

İLGİ : 11/10/2001 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/4768-11626/27919 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız eki Adıyaman Milletvekili Sayın Mahmut Göksu'nun geçici üretim işlerinde çalışan işçilerin ve tütün üreticilerinin mağduriyetlerine ilişkin soru önergesi incelenmiş olup, cevaplar aşağıya çıkartılmıştır.

Soru 1- İş Akitleri askıya alınan kadın işçiler tekrar ne zaman iş başı yapacaklar? Boşta kaldıkları süre içerisinde maaş, sosyal haklar ve diğer kazanımları nasıl olacak? Mağduriyetlerini giderici bir önleminiz var mı?

Cevap 1- Yönetim Kurulumuzun 14/4/2001 gün ve 283 sayılı kararı ile sigara kullanım stokları ihtiyacın çok üzerinde bulunan Diğer İşletme Müdürlükleri ile birlikte Adıyaman ve bağlı Kahta ve Besni İşletme Müdürlüklerinde 2001 yılı Eylül ayı sonu itibariyle söz konusu işlemelerin faaliyetine bir sonraki ürün yılı işleme sezonuna kadar ara verilmişti.

Anılan İşletme Müdürlükleri işleme atölyelerinde çalışan geçici işleme işçilerinin iş akitleri 1/10/2001 tarihi itibariyle askıya alınmış, ancak uygulamaya Sendikaca muhalefet edilmesinden doğan ihtilaf Bakanlığımın koordinesinde Tekel Genel Müdürlüğü ile Tek-Gıda İş Sendikası arasında varılan mutabakata göre, Doğu, Güneydoğu ve Karadeniz Bölgelerindeki işleme atölyelerinin 2001 yılı Kasım ayı sonuna kadar, İzmir Yaprak Tütün İşletme Müdürlüğü Yeni Bakım İşleme Atölyesi ile Manisa ve Saruhanlı Yaprak Tütün İşletme Müdürlükleri işleme atölyelerinin 2001 yılı Ekim ayı sonuna kadar çalışması suretiyle çözümlenmiştir. Söz konusu geçici işleme işçilerine 4/10/2001 tarihi itibariyle tekrar işbaşı yaptırılmıştır.

Anılan geçici işleme işçilerinin maaş, sosyal haklar ve diğer kazanımları hususunda herhangi bir mağduriyetleri söz konusu olmamıştır.

./.

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

7/4768 -4-

Sayı : B.02.0.018-800-04-01/14530
Konu :

Ankara; 26/10/2001

314

-2-

Soru 2- Geçici üretim işlerinde çalışan kadın işçiler Samsun-Bafra, Bandırma, İzmir gibi şehirlerde çalışmalarını sürdürürken başta Adıyaman olmak üzere doğu ve güneydoğu işletmelerinde iş akitleri askıya alınmaktadır. Bu bölge insanlarının içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal sorunlar her gün çığ gibi büyürken bu karar bölge halkını daha da mağdur edecektir. Bu mağduriyetin giderilmesi için Hükümetinizin acil önlemleri var mı? Varsa nelerdir.

Cevap 2- Samsun, Bafra ve Bandırma Yaprak Tütün İşletme Müdürlükleri işleme atölyeleri daimi statüde faaliyetini sürdürmekte olup, bu işletmelerde çalışan işleme işçilerinin çok büyük bölümü daimi işçi kadrosundadır. Ayrıca bu bölge tütünlerinin harman stokları ihtiyacın altında olup, bu işlemelerin faaliyetini sürdürmesi İdaremizce gerekli görülmektedir. Bunun yanı sıra Ege Bölgesindeki İzmir, Manisa ve Saruhanlı Yaprak Tütün İşletme Müdürlükleri işleme atölyeleri kuruluşlarından bu yana ideal işleme sezonu olan Mayıs-Eylül ayları arasında senede sadece 5-6 ay faaliyet göstermişlerdir.

Adıyaman bölgesi tütünlerinin yıllık fabrika kullanımı yaklaşık 5.000 ton olup, işlenmiş stoku 15.500 tondur. Adıyaman ve bağlı Kahta, Besni İşletme Müdürlükleri işleme atölyeleri (bölgede bulunan diğer işleme atölyeleri gibi) geçici statüde olmasına rağmen yıllarca tam yıl faaliyet göstermiş ve bunun sonucu olarak stoklar istenilmeyen seviyelere yükselmiştir.

Ayrıca, ihtiyaçların devam etmesi nedeniyle İzmir Balatçık İşleme Atölyesi, Samsun, Bafra, Bandırma İşleme Atölyeleri ve Diyarbakır Tütün İşleme Fabrikası Müdürlüğünün faaliyetlerine yıl boyuncu devam etmesi karar altına alınmıştır.

Soru 3- Tütün üretiminin 2003 yılı kotası hala belli değil. 2003 yılının ekim çalışmaları 2002 yılının Ocak ayında başlayacak. Üreticiler kotanın belli olmaması nedeniyle tedirginlik yaşamaktadır. Her yıl 9. veya 10. ayda belirlenen bir sonraki yılın kotasının bu sene belirlenmemesinin nedeni nedir?

Cevap 3- Ülkemizde ve özellikle oriental tütün üreten diğer ülkelerdeki üretim, tüketim, stok ve fiyat düzeyleri gözönünde tutularak Türk tütüncülüğünün yeniden yapılandırılması amacıyla bir Tütün Yasası hazırlanmış, ancak Sayın Cumhurbaşkanı tarafından tekrar görüşülmek üzere Meclis'e iade edilmiştir.

2001 ürün yılına kadar tütünde kota uygulaması yapılmış, ancak 2002 ve daha sonraki yıllar için Meclis gündeminde bulunan öncelikle sözleşmeli üretici ve açık artırma sistemini esas alan Tütün Yasası doğrultusunda hareket edileceğinden 2002 ürün yılı için kota çalışması yapılmamıştır.

./.

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

7/4768 -5-

Sayı : B.02.0.018-800-04-01/ 14530 Ankara; 26/10/2001
Konu :

-3-

Söz konusu Tütün Yasasının 1-2 ay içinde yasalaşmaması halinde 2002 ürün yılı kota çalışmalarına Bakanlığımız talimatları doğrultusunda Tekel Genel Müdürlüğünce başlanacaktır.

Soru 4- Adıyaman'daki 45.000 aileye "tütün dikmeyiniz" dediğinizde, "peki yerine ne ekeyim" diyen çiftçiye cevabınız nedir? Hükümetinizin alternatif üretim çalışması var mı? Varsa hangi safhada? 45.000 ailenin mağdur olmaması için alternatif ürün veya sulu tarım gerçekleşinceye kadar tütün üretiminin devamını düşünüyor musunuz?

Cevap 4- Tütün Yasasına paralel olarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca hazırlanan "Tütün Üretiminden Vazgeçip Alternatif Ürün Yetiştiren Üreticilerin Desteklenmesine Dair Tebliğ" yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu tebliğ, tütün üretimiyle iştigal eden ve alternatif ürün yetiştirmeyi tercih eden üreticilerin seçiminin esasları, ödeme tutarının tespitine ilişkin usul ve esasları kapsamaktadır.

13 Temmuz 2001 tarih ve 24461 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan söz konusu tebliğin 2. Maddesinde; "Tütün üretiminden vazgeçerek alternatif ürün yetiştiren üreticilere, bir yıllık girdi ödenmesi ile bakım ve hasat masraflarının karşılanması amacıyla bir yıllık net gelir farkı ödemesi yapılır. Girdi ödemesi ile net gelir farkı ödemesinin tespiti uygulama tebliğindeki esaslara göre Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca belirlenir, ödemeler ise; uygulama tebliğinde belirlenen ilgili mercilere yapılacak incelemenin sonuçlanmasını müteakiben yapılır" denilmektedir.

Doğu ve Güneydoğu Bölgelerinde yetiştirilen tütünlerin iç harmanlarda kullanımı ve ihraç edilebilme imkanları çok az olmaktadır. Bu bölgelerde tütün üretiminin azaltılması ve alternatif ürün yetiştirilmesi kaçınılmazdır.

Tütün Yasasının yürürlüğe girmesi durumunda üreticilerle sözleşmeli olarak tütün üretimi yapılacağından iç harmanlarda kullanım miktarı dışında kalan ve ihracat imkanı çok az olan Doğu ve Güneydoğu Bölgeleri tütünlerinin satın alınması imkan dahilinde görülmemektedir. Bu itibarla bu bölgelerimizde tütün ekicilerinin mağdur olmaması için alternatif ürün yetiştirmelerine teşvik edilmesi yararlı görülmektedir.

Bilgilerine arz ederim.

Dr. Yılmaz KARAKOYUNLU
Devlet Bakanı